

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/52/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124295514
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124295514.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne Náhradné vozidlo, s.r.o., Žilina, Tolstého 1201/20, IČO: 50 496 166, zastúpenej advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., Žilina, Tolstého 1201/20, IČO: 36 864 455, proti žalovanej ČSOB Poistovňa, a.s., Bratislava, Žitkova 11, IČO: 31 325 416, o zaplatenie 321,51 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 3. júla 2024 postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“) Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie a rozhodnutie. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že Civilný sporový poriadok pre Mestský súd Bratislava III neupravuje miestnu príslušnosť, ale výlučne kauzálnu príslušnosť pre určité konkrétne definované typy sporov, a to v ustanovení § 22 písm. a) pre obchodnoprávne spory, v ustanovení § 23 písm. a) pre zmenkové spory, v ustanovení § 26 písm. a) pre spory z nekalosúťažného konania a autorskoprávne spory, v ustanovení § 27 pre spory z hospodárskej súťaže, v ustanovení § 28 pre spory týkajúce sa rozhodcovského konania a v ustanovení § 29 pre spory z burzových obchodov. Predmetný spor, v ktorom ide o náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla (v podobe nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla), pod žiadny z vyššie uvedených prípadov nespadá. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „predkladajúci súd“) poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej sa spor medzi právnym nástupcom poškodeného (autopožičovňou, na ktorú poškodený postúpil nárok na náhradu škody) a poisťovateľom škodcu o náhradu škody z povinného zmluvného poistenia považuje za občianskoprávny spor. Zdôraznil tiež, že samotná žalobkyňa vo svojej replike

navrhla, aby bola vec postúpená Mestskému súdu Bratislava IV.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z., proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť.

4. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z., odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

6. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

8. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

10. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

11. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa postúpením pohľadávky od poškodenej obchodnej spoločnosti TRNAVA REALITY, s.r.o., Trnava, Kapitulská 20, IČO: 50 659 626 (na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 26. januára 2024) nadobudla pohľadávku vzniknutú titulom škody spôsobenej na motorovom vozidle, ktorého držiteľom bola poškodená, a to prevádzkou (iného) motorového vozidla, na ktoré bolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovanej poisťovne. Žalobkyňa za účelom uplatnenia tejto pohľadávky podala 3. mája 2024 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní.

12. Okresný súd Banská Bystrica ako súd kauzálny príslušný na upomínacie konanie (§ 2 zákona č. 307/2016 Z. z.) vydal 13. mája 2024 platobný rozkaz č. k. 35Up/975/2024-15, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu istinu 312,51 eura s úrokom z omeškania 9,50% ročne zo sumy 312,51 eura od 20. marca 2024 do zaplatenia, alebo aby v tej istej lehote podala odpor. Ďalším výrokom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni (prostredníctvom jej právnej zástupkyne) náhradu trov konania vo výške 117,71 eura, a to do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu. Po podaní odporu žalovanou, žalobkyňa navrhla pokračovanie v konaní na Mestskom súde Bratislava IV. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj

„upomínací súd“) postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III, o čom upovedomil sporové strany. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil, pretože vzhľadom na občianskoprávny charakter predmetného sporu je na jeho prejednanie a rozhodnutie príslušný Mestský súd Bratislava IV.

13. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR ide v posudzovanom prípade o majetkový spor o náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to konkrétne v podobe nákladov vynaložených poškodenou na prenájom náhradného motorového vozidla. Nejde však o obchodnoprávny spor, ktorá skutočnosť by zakladala kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III. Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“), prípadne spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 OBZ považovať za obchodný záväzkový vzťah, spravujúci sa ustanoveniami tretej časti OBZ. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, keďže nie je naplnený základný predpoklad podľa ustanovenia § 261 ods. 1 OBZ, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak je pri jeho vzniku s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, pretože dôležitá je aj právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

14. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodenou, ktorý vzťah je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ustanovení § 427 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Preto aj v predmetnom spore, v ktorom sa plnenia (nároku na náhradu škody) domáha právna nástupkyňa poškodenej voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Rozhodujúce je, že strany sporu medzi sebou neuzavreli žiadny zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Ich právny vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) so subsidiárnou aplikáciou OZ. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., pričom je nerozhodné, či poškodený je podnikateľ alebo nie.

15. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu nebolo možné v danom štádiu konania (pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore) dospieť k inému záveru, než že sa jedná o občianskoprávny spor. Mestský súd Bratislava III správne poukázal na to, že jeho príslušnosť na konanie podľa CSP má výlučne charakter kauzálnej príslušnosti, teda príslušnosti pre určité v zákone presne špecifikované druhy sporov. Túto svoju príslušnosť realizuje buď v rámci územného obvodu Krajského súdu v Bratislave [§ 22 písm. a), § 23 písm. a) CSP], alebo v rámci územných obvodov Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave [§ 26 písm. a), § 28 písm. a) CSP], alebo v rámci územného obvodu, ktorým je celé územie Slovenskej republiky (§ 27, § 29 CSP). Aj Mestský súd Bratislava IV je kauzálny príslušným súdom, a to na konanie v individuálnych pracovnoprávných sporoch a v sporoch z kolektívnych pracovnoprávných vzťahov, štrajku a výluky, pričom jeho územným obvodom je v týchto prípadoch územný obvod Krajského súdu v Bratislave [§ 24 písm. a) CSP] a tiež vo veciach ochranného opatrenia v občianskych veciach, nariadeného v inom členskom štáte Európskej únie, kde je jeho územným obvodom celé územie Slovenskej republiky (§ 33 CSP). Okrem toho má však aj tzv. zostatkovú príslušnosť v zmysle § 12 ods. 2 CSP, keď v rámci svojho územného obvodu (ktorý tvoria okresy Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V) je na konanie v prvej inštancii miestne príslušný všade tam, kde CSP neustanovuje inak (t. j. ak na prejednanie a rozhodnutie sporu nie je daná kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III). Táto zostatková príslušnosť Mestského súdu Bratislava IV sa uplatní aj v posudzovanej veci, keďže sídlo žalovanej (§ 13 ods. 1 v spojení s § 15 ods. 1 CSP) v čase začatia konania na upomínacom súde bolo na adrese Žižkova 11, 811 02 Bratislava, ktorá adresa sa nachádza v okrese Bratislava I, teda v územnom obvode Mestského súdu Bratislava IV podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z.

16. Podľa § 19 písm. b) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Zo spisu vyplýva, že k udalosti zakladajúcej právo na náhradu škody (poistná udalosť) došlo v Trnave, teda v obvode Okresného súdu Trnava, ktorý je alternatívne príslušný popri všeobecnom súde žalovanej. Právo voľby medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 CSP patrí žalobcovi, pričom ak sú splnené podmienky na takýto postup, súd je povinný rešpektovať voľbu žalobcu. V posudzovanom prípade žalobkyňa realizovala svoju voľbu tým, že v návrhu na pokračovanie v konaní, ktorý na výzvu doručila upomínaciemu súdu, navrhla postúpenie veci Mestskému súdu Bratislava IV. Okresný súd Banská Bystrica však spor nesprávne postúpil Mestskému súdu Bratislava III, hoci sa nejedná o obchodnoprávny spor a ani iný druh sporu, na ktorého prejednanie a rozhodnutie by bola daná kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III.

17. Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je príslušný Mestský súd Bratislava IV.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.